

REFERAT Psykiatri- og Handicapudvalget 2022-2025 d. 30-04-2025

Mødedato Onsdag d. 30. april 2025 kl. 17:00

Mødested 2608, Gladsaxeværrelset

Mødedeltagere Katrine Skov (A), Calle Greisholm (A), Rebecca Plomin (C), Signe Ejersbo (F), Lone Yalcinkaya (V), Susanne Damsgaard (Æ), Michael Dorph Jensen (Ø)

Indholdsfortegnelse

Temadrøftelse om Psykiatri- og Handicapudvalgets budget for 2026-2029.....	3
Perspektiver for næste Gladsaxestrategi, muligheder og udfordringer på udvalgets område.....	5
Afrapportering på Social- og Boligstyrelsens centrale udmelding om gravide med skadeligt rusmiddel.....	7
Status på udvikling af det specialiserede unge- og voksenområde.....	9
Afrapportering af klagesager fra Børne- og Kulturforvaltningen og Social- og Sundhedsforvaltning.....	15
Mundtlige meddelelser.....	18
Lukket: Mundtlige meddelelser	19
Godkendelse.....	20

Punkt 1: Temadrøftelse om Psykiatri- og Handicapudvalgets budget for 2026-2029

24-5-00.01.00-P10

Indstilling

Social- og Sundhedsforvaltningen indstiller,

1. at Psykiatri- og Handicapudvalget drøfter foreløbige finansieringsforslag og eventuelle budgetønsker på udvalgets område.

Beslutning

Drøftet.

Gennemgang af sagen

Resumé

Som opfølgning på byrådsseminaret 2025 blev det besluttet i Økonomiudvalget 01.04.2025, punkt 10, at Psykiatri- og Handicapudvalget skal bidrage med finansieringsforslag til den fælles budgetproces for budget 2026-2029 med 1 pct. af udvalgets serviceudgifter, svarende til 4,2 mio. kr. årligt. Til Psykiatri- og Handicapudvalget drøftelse forelægges foreløbige finansieringsforslag. Udvalget kan også drøfte eventuelle budgetønsker. Det samlede budgetbidrag behandles på udvalgets møde 04.06.2025.

Finansieringsforslag

I vedlagte bilag 1 fremgår de foreløbige finansieringsforslag på Psykiatri- og Handicapudvalgets område, som også blev fremlagt ved byrådsseminaret.

Ved byrådsseminaret var der en første præsentation af forslag til finansieringsforslag på kort og længere sigt. På seminaret var der også gruppedrøftelser med udgangspunkt i de konkrete finansieringsforslag og de præsenterede nøgletal. I bilag 2 har forvaltningen udarbejdet en opsamling, der afspejler udfaldet af gruppedrøftelserne på Byrådsseminaret. I den forbindelse er det vigtigt at nævne, at der ikke er taget endelig stilling til nogle af forslagene, men at viden fra Byrådsseminaret kan berige drøftelserne i fagudvalgene også med henblik på at styrke det tværgående samarbejde og den tværgående prioritering.

Psykiatri- og Handicapudvalget skal drøfte, i hvilket omfang der skal arbejdes videre med forslagene, samt hvad der eventuelt ønskes yderligere undersøgt og hvorvidt der evt. er yderligere forslag, der skal undersøges.

I Psykiatri- og Handicapudvalget 02.04.2025, punkt 4, blev budgetønsker fra råd og bestyrelser 2026-2029 behandlet. De indkomne ønsker er:

- Handicaprådet ønsker en pårørendevejleder (driftsønske).
- Handicaprådet ønsker en ordning med brobyggerfunktion (driftsønske).
- Handicaprådet ønsker etablering af profillegeplads på Kellersvejområdet og forbedret tilgængelighed på eksisterende legepladser (anlægsønske).
- Borger- og pårønderrådet på Gladsaxe Handicaptilbud ønsker etablering af 3 cykelskure, henholdsvis 2 på Kellersvejområdet og 1 i forlængelse af eksisterende cykelskur på Cathrinegården (anlægsønske).

Endelig vil Social- og Sundhedsforvaltningen fremsætte et budgetønske til at dække udgiftsudviklingen på Myndighedsbudgettet. Prognosearbejdet for 2025 og et endeligt tal for budgetønsket vil fremgå af Budgetbidragssagen på Psykiatri- og Handicapudvalgets møde 04.06.2025.

Drøftelsen indledes med en præsentation.

Relateret behandling

Økonomiudvalget 01.04.2025, punkt 10

Bilag

Bilag 1: Finansieringsforslag 2026-2029

Bilag 2: Opsamling på byrådsseminar 2025

Bilag 3. Præsentation

Punkt 2: Perspektiver for næste Gladsaxestrategi, muligheder og udfordringer på udvalgets område

25-1-00.22.00-P35

Indstilling

Social- og Sundhedsforvaltningen indstiller,

1. at udvalget drøfter perspektiverne for den næste Gladsaxestrategi og peger på hvilke udfordringer og muligheder, der gør sig gældende på udvalgets område, som skal være bærende i den næste Gladsaxestrategi 2026-2030.

Beslutning

Drøftet.

Gennemgang af sagen

Resumé

Som opfølgning på drøftelserne på Byrådsseminaret lægges med denne sag op til, at udvalget drøfter udfordringer og muligheder på udvalgets område med henblik på dialogen på temamøde 10.06.2025 i Byrådet.

Baggrund

På byrådsseminaret 14.03.2025 havde Byrådet en første drøftelse af perspektiverne for den næste Gladsaxestrategi for 2026-2030 på baggrund af oplæg og inspiration udefra.

Drøftelserne var præget af, at vi står over for en række udfordringer på mange områder og bevæger os ind i en tid med reformer på de store velfærdsområder, omskiftelighed og øget forandringshastighed i den kommende byrådsperiode. Det betyder, at udfordringerne også skal præge den næste Gladsaxestrategi, der ikke skal tegne et 'glansbillede'. Samtidig er der brug for at se på kommunens rolle og forholdet mellem kommune og civilsamfundet, da nogle af de komplekse problemer, vi står overfor, ikke kan løses af kommunen alene, men kræver samspil med aktører i omverdenen – borgere, pårørende, de nære netværk, foreninger, virksomheder, m.v.

Næste gang Byrådet har mulighed for at drøfte perspektiverne for Gladsaxestrategien 2026-2030 er på temamødet 10.06.2025, hvor formålet er at komme tættere på de konkrete udfordringer og muligheder i forhold til at sætte retning for Gladsaxe Kommunes fremadrettede indsats for at understøtte bæredygtig velfærd og udvikling i Gladsaxe.

På Byrådsseminaret blev der efterspurgt mere tid blandt byrådets medlemmer til at drøfte forudsætningerne for den kommende strategi. Der er brug for at drøfte, hvad er de store udfordringer, hvad er kommunens rolle - hvad kan borgerne berettiget forvente af Gladsaxe Kommune? Hvad er forholdet mellem kommune og borgere - hvor går grænsen mellem kommunens indsats og borgernes 'bidrag'? Et opmærksomhedspunkt var også dialogen i hverdagen mellem borgere, ledere og frontmedarbejdere.

For at skabe tid til samtaler om det, er der lagt temadrøftelser ind i alle fagudvalg på maj-møderne med det formål at drøfte kommunens rolle på de områder, hvor udfordringerne eller reformerne kalder på det. Formålet er at give mulighed for en nærmere drøftelse af, hvilke udfordringer og muligheder, der gør sig gældende på udvalgets område med betydning for den kommende byrådsperiode og indholdet af den næste Gladsaxestrategi. Med afsæt i konkrete oplæg fra forvaltningen drøfter udvalget, hvilke udfordringer, der er på området, hvilke der er de vigtigste, og hvad vi kan gøre ved udfordringerne. Udvalgets bud på udfordringer og muligheder indgår som konkret input til dialogen på temamødet for Byrådet i juni.

På grundlag af fagudvalgsdrøftelserne forberedes konkrete forslag til brug for dialogen på temamødet i juni, hvor Byrådet sammen prioriterer de vigtigste udfordringer og muligheder samlet set, der skal indgå i udarbejdelsen af et konkret oplæg til det nye Byråd om indholdet af den næste Gladsaxestrategi for 2026-2030. På baggrund af dialogen forberedes et oplæg til beslutning, som det afgående Byråd kan overdrage med anbefalinger til det nye Byråd om den videre strategiske retning.

Punktet blev indledt med en præsentation, jf. bilag 1.

Bilag

Bilag 1. Præsentation

Punkt 3: Afrapportering på Social- og Boligstyrelsens centrale udmelding om gravide med skadeligt rusmiddelbrug

24-16-00.01.00-A00

Indstilling

Social- og Sundhedsforvaltningen indstiller,

1. at afrapporteringen på Social- og Boligstyrelsens centrale udmelding vedr. gravide med skadeligt rusmiddelbrug godkendes.

Beslutning

Tiltrådt.

Gennemgang af sagen

Resumé

Social- og Boligstyrelsen har af flere omgange sendt en central udmelding til kommunerne vedr. målgruppen af udsatte gravide med et skadeligt rusmiddelbrug og behov for døgnbehandlingsindsatser, og tilbuddene til denne målgruppe. Styrelsen har bedt om beskrivelser af aktuelle indsatser i hhv. 2019, 2022 og senest i maj måned 2024. Psykiatri- og Handicapudvalget præsenteres med denne sag for den fælles besvarelse fra kommunerne. Afrapporteringen skal behandles i de enkelte kommuners relevante politiske udvalg, inden den sendes til Social- og Boligstyrelsen senest 31.05.2025.

Baggrund

Social- og Boligstyrelsen har med lov om social service §13 b, stk. 2 og 3 kompetence til at udmelde målgrupper og særlige indsatser til kommunalbestyrelserne, hvis Social- og Boligstyrelsen vurderer, at der er behov herfor.

I 2019 bad styrelsen via en central udmelding i første omgang kommunerne (i regi af de fem KKR-områder) om at forholde sig til målgruppen af udsatte gravide kvinder med et skadeligt rusmiddelbrug og behov for døgnbehandlingsindsatser. Kommunerne meldte bl.a. tilbage til styrelsen, at grundet styrelsens definition af, at målgruppen skulle have behov for døgnbehandlingsindsatser, så havde kommunerne kendskab til meget få kvinder i målgruppen.

I 2022 bad styrelsen igen kommunerne om en opdateret beskrivelse af aktuelle indsatser og forslag til fremadrettede indsatsmodeller til målgruppen. Kommunerne svarede her bl.a., at kvinder i målgruppen altid tilbydes en helhedsorienteret, tværfaglig og individuel indsats.

Styrelsen har i maj 2024 udsendt en fornyet behandling af den centrale udmelding om døgnbehandlingsindsats til udsatte gravide med et skadeligt rusmiddelbrug. Her bliver kommunerne bedt om at koordinere og konkretisere et løsningsforslag mht. tilbudsstrukturen til målgruppen i den enkelte region. Det er vurderet, at der skulle udarbejdes en afrapportering på tværs af alle 98 kommuner, da opgaven med etablering af en døgnbehandlingsindsats til målgruppen, ikke hører til i kommunalt regi.

Til udarbejdelsen af en samlet og koordineret besvarelse fra kommunerne har der på tværs af de fem KKR-områder derfor været nedsat en administrativ styregruppe og arbejdsgruppe. Styregruppen bag den fælleskommunale afrapportering er enige om, at målgruppen af udsatte gravide med rusmiddelbrug er en sårbar gruppe, der har brug for specialiseret hjælp. Afrapporteringen behandles i de fem KKR-områder i april 2025 og sendes derefter til behandling i kommunerne.

Afrapporteringen skal sendes til Social- og Boligstyrelsen senest 31.05.2025.

Afrapportering som besvarelse af den fornyede behandling

Hovedkonklusionerne i afrapporteringen er, at ekspertisen til håndtering af denne specifikke målgruppe findes i de regionale Familieambulatorier. På den baggrund foreslås det i afrapporteringen, at opgaven med etablering og drift af døgnbehandlingstilbud til målgruppen bør placeres i regionerne i tilknytning til Familieambulatorierne og med fuld statslig finansiering.

Styregruppen vurderer, at målgruppen af gravide med et skadeligt rusmiddelbrug med behov for døgnbehandlingsindsats primært hører til på sundhedsområdet grundet behovet for faglighed og kendskab til hhv. graviditetsområdet og håndtering af de skadelige sundhedseffekter ved indtag af rusmidler. Det er i Familieambulatorierne, at målgruppen vil kunne modtage en højt specialiseret, tværfaglig og individuel indsats.

Styregruppen anerkender i afrapporteringen, at målgruppen findes, men at den er meget begrænset i en kommunal kontekst. I tillæg hertil ligger kommunernes primære faglighed i forhold til målgruppen i at sikre misbrugsbehandling, samt støtte op om en helhedsorienteret og højt faglig sundhedsindsats i samarbejde med Familieambulatorierne.

Fokus i afrapporteringen er dermed at understrege, at opgaven med at tilbyde et højt specialiseret døgnbehandlingstilbud ikke er en kommunal opgave men derimod en regional opgave. I dette perspektiv har styregruppen valgt ikke at komme med input til dimensionering af døgntilbuddene, placering af døgntilbuddene, indretning af døgntilbuddene etc., da det vil være i styrelsens samspil med regionerne og Sundhedsstyrelsen, at denne konkretisering bør findes sted.

KKR Hovedstaden anbefaler, at kommunerne godkender afrapporteringen, som skal sendes til styrelsen senest 31.05.2025.

Praksis i Gladsaxe

Det er forvaltningens vurdering, at målgruppen også i Gladsaxe Kommune er meget begrænset. Borgere i målgruppen tilbydes altid en helhedsorienteret, tværfaglig og individuel indsats, på baggrund af deres konkrete livssituation. Som udgangspunkt tilknyttes borgere fra Gladsaxe Kommune indenfor målgruppen Familieambulatoriet på Hvidovre Hospital. Henvisningen sker som oftest gennem jordemoder.

Social- og Sundhedsforvaltningen anbefaler derfor, i overensstemmelse med KKR Hovedstaden, at Psykiatri-og Handicapudvalget godkender den fælles afrapportering.

Bilag

Bilag 1: Anmodning om fornyet behandling

Bilag 2: Afrapportering på Social- og Boligstyrelsens anmodning

Punkt 4: Status på udvikling af det specialiserede unge- og voksenområde

25-2-27.00.00-P20

Indstilling

Social- og Sundhedsforvaltningen forelægger sagen til orientering.

Beslutning

Sagen blev forelagt til orientering.

Gennemgang af sagen

Resumé

Sagen indeholder en opdateret status på udviklingen i udgifter og aktivitet på det specialiserede socialområde for unge og voksne samt en status på det udviklingsarbejde, Social- og Sundhedsforvaltningen har iværksat for at dæmme op for udviklingen. Sagen skal give udvalget en opdateret indsigt i udgiftsudviklingen på området og danne baggrund for Psykiatri- og Handicapudvalgets følgende drøftelser af budget og budgetønsker.

Af de opdaterede aktivitets- og udgiftstal fremgår det, at området for længevarende botilbud driver den samlede udgiftsudvikling på området, og at denne ligger ud over den almindelige pris- og lønudvikling. Analysen viser, at udgiftsudviklingen i perioden 2019-2022 primært var drevet af vækst i antallet af botilbudsbeboere og dermed af stigende aktivitet. I perioden 2022-2024 har udgiftsudviklingen omvendt været drevet af stigende gennemsnitspriser for botilbudspladserne. Sagen redegør for, hvordan Social- og Sundhedsforvaltningen gennem fire udvalgte udviklingsspor fortsat arbejder med at udvikle det specialiserede socialområde, så vi kan levere tilbud og indsatser, der både fagligt imødekommer borgernes støttebehov, og samtidigt imødegår udgiftsudviklingen på området. En udvikling, der fra 2021 og frem har ført til merforbrug på myndighedsbudgettet under Psykiatri- og Handicapudvalgets ramme 1 – voksne med særlige behov.

Baggrund

På baggrund af en konstateret udgiftsvækst og budgetudfordringer på myndighedsbudgettet til voksne med særlige behov iværksatte Social- og Sundhedsforvaltning i 2022-2023 en analyse af udviklingen. Analysen viste, at Gladsaxe Kommune fra 2020 havde haft en realvækst i udgifterne på købsbudgettet ud over den almindelige pris- og lønudvikling. Det samlede udgiftsniveau var dog fortsat under landsniveau og sammenlignelige kommuner.

Analysen viste også, at den helt primære driver for udgiftsudviklingen var botilbudsområdet, og analysen slog fast, at årsagen primært var stigende aktivitet – i modsætning til stigende enhedsudgifter. Endelig viste analysen, at både udgifter og aktivitet i forhold til socialpædagogisk støtte, herunder forebyggende støtte, lå stabilt, til trods for et fagligt fokus på at sikre mindre indgribende indsatser til gavn for borgeren.

I analysen blev der identificeret fire udviklingsspor, som forvaltningen siden har arbejdet med.

De fire spor er:

- Udvikling af den socialpædagogiske indsats
- Samarbejdsstrukturer og organisering på myndighedsområdet
- Styrket ledelsesinformation
- Boformer og boligkapacitet

Strategiske pejlemærker sætter retning

Efterfølgende blev der i Psykiatri- og Handicapudvalget 06.05.2024, punkt 2 vedtaget seks strategiske pejlemærker for udvikling af det specialiserede voksenområde, som har bidraget til at sætte retning for det videre udviklingsarbejde i de fire spor.

De strategiske pejlemærker er:

- Afsæt i borgerens ønsker og drømme
- Kommunen er en lille del af borgerens liv

- Blik for borgerens ressourcer
- Helhedsorienteret indsats
- Effektiv ressourceanvendelse
- Pårørende - samarbejde og støtte

Opdateret udgifts- og aktivitetsanalyse

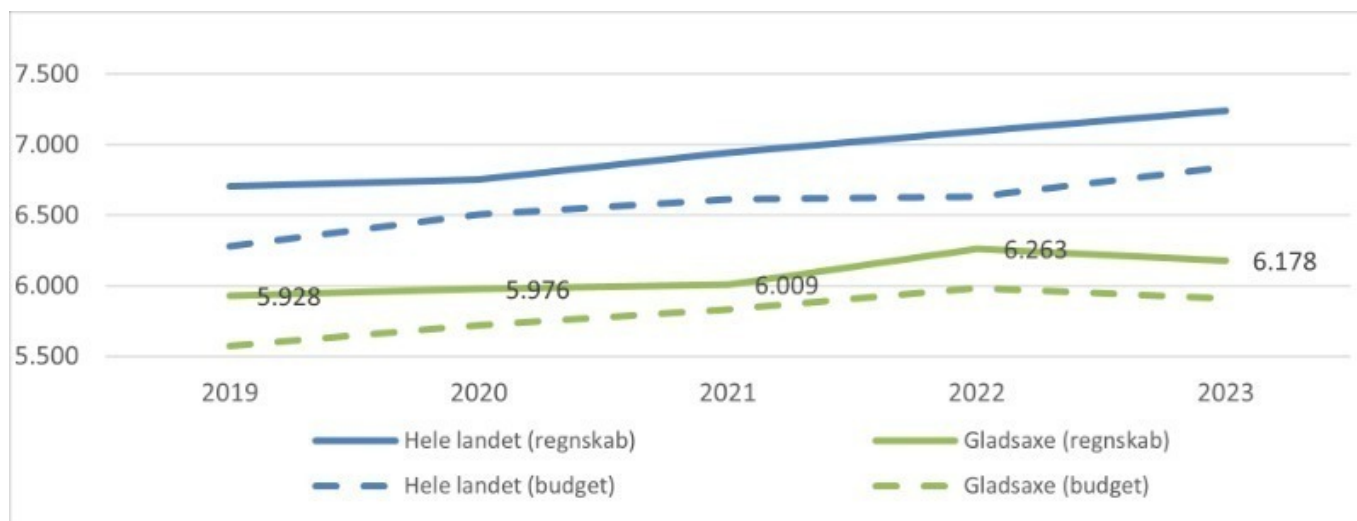
Psykiatri- og Handicapudvalget har løbende fulgt aktivitets- og udgiftsudviklingen på det specialiserede voksenområde, bl.a. ved en temadrøftelse 14.08.2023, punkt 1. Temadrøftelsen tog afsæt i den gennemførte analyse af aktivitets- og udgiftsudviklingen, og forvaltningen har netop opdateret analysen, så den også dækker udviklingen i de seneste år. Dog med det forbehold, at der på nuværende tidspunkt ikke foreligger sammenlignelige 2024 regnskabstal på tværs af kommunerne.

Gladsaxe Kommunes udgangspunkt og udvikling sammenlignet med landsplan

I nedenstående figur 1 sammenlignes udgiftsudviklingen på det specialiserede voksenområde på landsplan med udviklingen i Gladsaxe i perioden 2019-2023.

Figuren viser et fald i udgifterne pr. indbygger fra 2022 til 2023 i Gladsaxe. Det fald skyldes primært, at der var en befolkningstilvækst i Gladsaxe fra 2022 til 2023, mens de samlede udgifter i 2022 og 2023 var på stort set samme niveau opgjort og omregnet til 2024-prisniveau. Det fremgår samtidigt, at Gladsaxe Kommune i hele perioden har haft lavere udgifter pr. indbygger end gennemsnittet på landsplan.

Figur 1: Budget- og udgiftsudviklingen på det specialiserede socialområde fra 2019 til 2023 -(kr. pr indbygger i 2024 prisniveau)

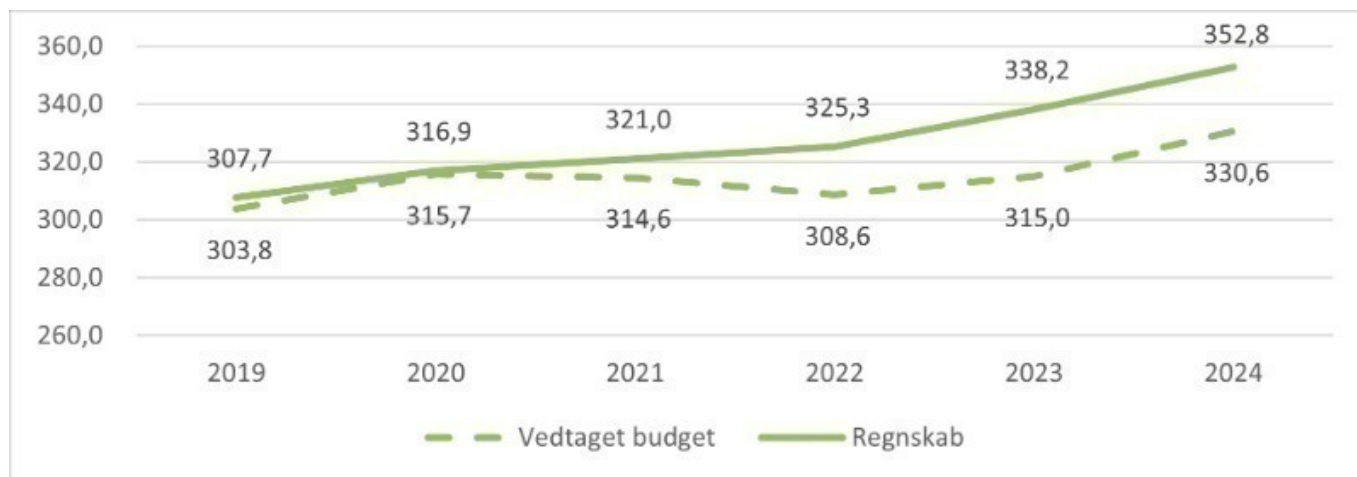
Kilde: Danmarks Statistik

Udgiftsudvikling på myndighedsbudgettet

Psykiatri- og Handicapudvalget er i forbindelse med de kvartalsvise budgetopfølgninger løbende blevet orienteret om forventede budgetoverskridelser på det samlede myndighedsbudget. Myndighedsbudgettet finansierer køb af tilbud på det specialiserede unge- og voksenområde, og størsteparten af budgettet anvendes til køb af botilbudspladser. Det område udgør 71 procent af de samlede udgifter, hvoraf størstedelen anvendes på længevarende botilbud, og den resterende del på midlertidige botilbud.

Figur 2 nedenfor viser udviklingen både i forhold til budget og realiseret regnskab i perioden 2019-2024. Det fremgår af figuren, at der fra 2021 og frem har været stigende merforbrug i forhold til årenes vedtagne budget. I 2021 var merforbruget således på 6,4 mio. kr., mens det tal i 2024 steg til 22,2 mio. kr.

Figur 2: Samlet Myndighedsbudget 2019 - 2024, mio.kr. (2024 prisniveau)

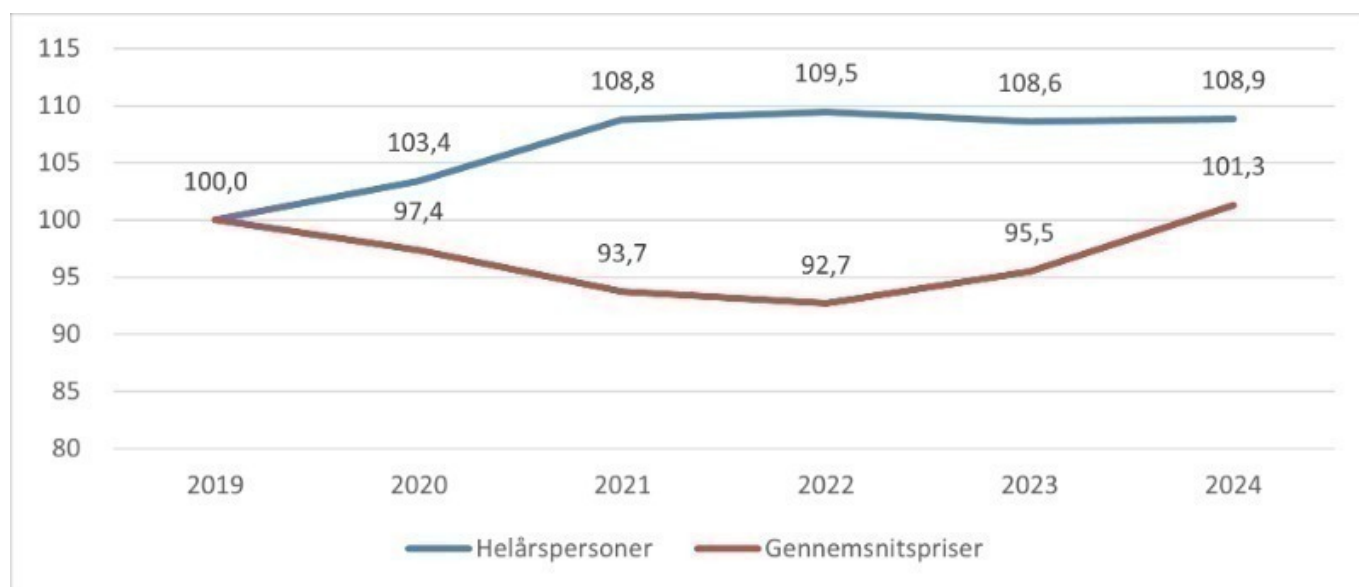
Kilde: Egne tal og beregninger

Hovedforklaringer på udgiftsudviklingen

Den samlede udgiftsudvikling på tværs af det specialiserede voksenområde i Gladsaxe er i al væsentlighed drevet af udviklingen på botilbudsområdet, og specifikt udviklingen på de længevarende botilbud. Derfor fokuserer nedenstående figur 3 på udviklingen på netop dette område. Det gøres dels ved at se på udviklingen i, hvor mange der bor på botilbud, og dels ved at se på udviklingen i den gennemsnitlige udgift pr. botilbudsbeboer.

Det fremgår af figuren, at udviklingen på området i perioden 2019-2022 var præget af en stigning i antallet af botilbudsbeboere og et samtidigt fald i den gennemsnitlige pris pr. beboer. Fra 2022 og frem har antallet af botilbudsbeboere ikke ændret sig væsentligt, mens den gennemsnitlige pris pr botilbudsbeboer omvendt er steget markant fra indeks 92,7 i 2022 til indeks 101,3 i 2024.

Figur 3: Udvikling i helårspersoner og gennemsnitspriser* på længevarende botilbud (2019=indeks 100)

Kilde: Egne tal og beregninger *Opgørelsen af gennemsnitsprisen er opgjort i 2024 prisniveau

Konklusionen om stigende gennemsnitspriser på botilbudsområdet understøttes af en analyse, som KL/Komponent har gennemført i 2022 og 2024, og som Gladsaxe i begge tilfælde har medvirket i. Analysen fokuserer på antallet og udviklingen i kommunens mest omkostningsfulde sager, der i dette tilfælde defineres som sager, der årligt koster over 2 mio. kr.

Tabel 1 sammenligner Gladsaxe resultater fra hhv. 2022 og 2024. Det fremgår af tabellen, at den samlede udgiftsudvikling primært kan forklares ved udviklingen i den gennemsnitlige udgift pr. sag, mens der har været en begrænset tilvækst i antallet af sager.

Der er ikke én enkeltstående forklaring på stigningen i den gennemsnitlige udgift pr. sag, men udviklingen kan bl.a. forklares med, at vi ser en øget kompleksitet i sagerne. Forvaltningen oplever, at der i stigende grad skal findes løsninger til borgere med sammensatte udfordringer, der kræver flere ressourcer og kompetencer hos de tilbud, der leverer støtten.

Tabel 1: Udvikling i de dyreste sager (over 2 mio. kr.)

Undersøgelsens år	Antal sager over 2 mio. kr. årligt	Gennemsnitlig årlig udgift pr. sag (mio. kr.)	Samlet udgift (mio. kr.)
2022	25	2,23	55,7
2024	26	2,71	70,5
Udvikling procent	4 %	22 %	27 %

Kilde: KL/Komponent analyse, som Gladsaxe har leveret data til.

Udgifter til midlertidige botilbud

Udover de længerevarende botilbud består botilbudsområdet også af midlertidige botilbud. Udgifterne til midlertidige botilbud er samlet set faldet i den analyserede periode. Det skyldes et fald i udgifterne til den del af de midlertidige botilbud, der benyttes af voksne handicappede og bevilges af Handicaprådgivningen. Omvendt ses en markant aktivitets- og udgiftsstigning på ungeområdet, og specifikt den del af de midlertidige botilbud der bevilges af Ungeenheden. I 2021 udgjorde Ungeenhedens forbrug på området for midlertidige botilbudspladser 2,6 mio. kr. Det forbrug var i 2024 steget til 13,9 mio. kr. (begge tal er opgjort i 2024-prisniveau). Forklaringen på udgiftsstigningen kan både henføres til en stigning i antallet af sager og stigende gennemsnitsudgifter i de enkelte sager.

Forvaltningen vurderer på baggrund af de seneste års udvikling på området for støttekrævende børn- og unge, som varetages i Børne- og Undervisningsudvalget, at der også fremadrettet må forventes en tilgang af sager, som vil udfordre budgetoverholdelsen på Ungeenhedens myndighedsbudget.

De to identificerede udfordringer med henholdsvis stigende enhedspriser på længerevarende botilbud, og vækst i udgifterne til de midlertidige botilbud der anvendes af unge, kalder på forskellige løsninger.

Opnormering og styrkelse af det tværgående samarbejde på myndighedsområdet

I forhold til de længevarende botilbud er det vanskeligt at ændre fundamentalt på den støtte og det tilbud, som borgerne er visiteret til. Det er f.eks. vanskeligt at forestille sig den typiske beboer på et længevarende botilbud flytte i eget hjem med et reduceret støttebehov. Det forhold er dog ikke ensbetydende med, at der ikke kan ydes en fokuseret indsats, med henblik på at sikre at Gladsaxe tilbyder de rette fagligt og økonomisk bæredygtige botilbud, og på at reducere udgifterne på området. I det udviklingsspor, der omhandler Samarbejdsstrukturer og organisering på myndighedsområdet har Social- og Sundhedsforvaltningen derfor midlertidigt opnormeret og styrket myndighedsafdelingen blandt andet for at skabe bedre forudsætninger for en tættere opfølgning, og dermed mulighed for at sikre en tilpasning af indsatser, så de matcher borgernes aktuelle støttebehov.

Finansieringen af den midlertidige opnormering er sket via videreførelser, men vurderes at være et varigt behov. Ud over den midlertidige opnormering har arbejdet i udviklingssporet parallelt fokuseret på at styrke myndighedsarbejdet bl.a. gennem etableringen af fælles fagspecialister på tværs af unge- og voksenområdet. Der har ligeledes været sat fokus på at sikre en god og smidig overgang fra børne- til voksenområdet, samt på implementering af tilgangen ”sammenhængende borgerforløb” om koordinerede borgerindsatser i komplekse sager mv.

God effekt af det fleksible tilbud

Blandt borgere på midlertidige botilbud vil der sammenlignet med borgere på længevarende botilbud alt andet lige være bedre og flere muligheder i forhold til at tilrettelægge alternative indsatser, der potentielt kan føre til, at borger kan etablere sig selvstændigt i egen bolig med socialpædagogisk støtte.

Med det afsæt har forvaltningen etableret det Fleksible Tilbud, som leverer socialpædagogisk støtte til borgere i egen bolig, som ellers er i målgruppen for et botilbud fx grundet svingende støttebehov. Indsatsen er udviklet i rammen af det udviklingsspor, der handler om udvikling af den socialpædagogiske indsats, og giver konkret mulighed for, at en gruppe borgere der ønsker et alternativ til botilbud kan bo i egen bolig og samtidig modtage den støtte, de har behov for alle ugens dage - dag og aften. Den matrikelløse indsats har bl.a. den fordel, at det er let at skrue op og ned for indsatsen alt efter borgerens aktuelle behov.

Det Fleksible Tilbud har været i drift i et år og antallet af borgere er i den periode steget fra 10 til 17. En sammenligning af den forventede udgift for disse borgere, hvis de i stedet var i et almindeligt botilbud viser, at det vil være betydeligt dyrere at levere den relevante støtte i ordinære botilbud. Der er en række konkrete eksempler på, at Det Fleksible Tilbud er lykkedes med at støtte borgere, og gøre det muligt for dem at bo i egen bolig uden for botilbud. Forvaltningen vurderer, at der er yderligere potentiale for udbygning af Det Fleksible Tilbud. Det skal dog understreges, at Det Fleksible Tilbud ikke kan erstatte den ordinære botilbudsindsats for alle borgere. Et eventuelt tilbud om støtte fra det Fleksible Tilbud vil altid bero på en konkret og individuel vurdering af, hvad der er den rette indsats for den enkelte borger.

Udvikling af kommunens botræningstilbud pågår

Forvaltningen arbejder ligeledes med at undersøge mulighederne for at udvikle kommunens botræningstilbud, så de i højere grad kan matche de behov, som forvaltningen forventer fremover dels i forhold til de faglige indsatser i tilbuddene og dels omfanget af støttemuligheder i tilbuddene. En af de nye opgaver i den forbindelse er pædagogisk udredning af uafklarede støttebehov. Dette er i dag en opgave, som kommunen køber hos eksterne leverandører, og er en opgave som i nogle tilfælde vil kunne løftes i kommunens tilbud fremover. Forvaltningen er ligeledes i gang med at afdække, hvordan tilbudsviften på området kan udvikles, så flere borgere med behov for støtte om natten kan tilbydes botræning i kommunens egne tilbud. Etablering af et døgndækket midlertidigt botilbud inden for kommunegrænsen vurderes at tilvejebringe et bedre grundlag for at understøtte overgangen til en mindre indgribende indsats for borgerne samt en bedre sammenhæng til den uddannelses- og beskæftigelsesrettede indsats til gavn for borgerne.

Fokus på tidligere og forebyggende indsatser

Forvaltningen har også i det seneste år arbejdet med at styrke den forebyggende socialfaglige indsats for borgere, som har et nyligt opstået og midlertidigt behov for støtte. Dette arbejde har bl.a. haft fokus på at lette adgangen for støtte efter Servicelovens § 82b, som er en midlertidig pædagogisk støtte, der kan gives op til 6 måneder. Dernæst er der også arbejdet med systematisering af viden om åbne tilbud og relevante civilsamfundstilbud, med henblik på at både borgere og medarbejdere let kan søge viden om andre tilbud, som i nogle tilfælde endda er en bedre løsning for borgerne. De foreløbige erfaringer med udvikling af den midlertidige støtte er, at borgerne sætter pris på den styrkede adgang til tilbuddet. Forvaltningen kan ikke på nuværende tidspunkt entydigt konkludere, om indsatsen konkret bidrager til forebyggelse af mere indgribende indsatser, men det er forventningen, at en styrkelse af de forebyggende tiltag har en langsigtet effekt i forhold til at kunne gribe nogle borgere mere hensigtsmæssigt, end hvis støtten først tilbydes, når borgerne er i målgruppen for længerevarende socialpædagogisk støtte efter § 85.

Forbedring af ledelsesinformation

Udover tiltagene med udvikling af udførerområdet og tilbudsviften er der også arbejdet med udviklingssporet, der har fokus på at styrke ledelsesinformation. I dette spor er der bl.a. fokuseret på dataunderstøttelse af overgangsarbejdet fra børne- til voksenområdet. Derudover samarbejder Social- og Sundhedsforvaltningen med Datadrevet Forretningsudvikling (DAFO) om at udvikle ledelsesinformation på området. Konkret arbejdes der på at udstille og koble data fra fagsystemet Nexus med data fra økonomisystemet. Koblingen og en øget anvendelse af NEXUS styringsdata skal styrke overblikket og styringen både hos ledelsen, myndighedsafdelingen samt økonomiafdelingen.

Sammenfatning

Sagen redegør for, at der i perioden 2019-2024 har været en udgiftsudvikling på myndighedsbudgettet under Psykiatri- og Handicapudvalget, som ligger ud over den normale pris- og lønudvikling, og som har medført merforbrug på

myndighedsbudgettet.

Der redegøres ligeledes for, hvilke udviklingsindsatser, der er sat i værk for at sikre en langsigtet faglig og økonomisk bæredygtig udvikling på området.

Både på kort og længere sigt vurderer forvaltningen, at de iværksatte udviklingsinitiativer har haft og fortsat vil have en positiv effekt i forhold til at mindske udgiftsudviklingen – det gælder eksempelvis i forhold til det Fleksible Tilbud, som i en række konkrete sager har gjort det muligt at levere en fagligt relevant, mindre indgribende og mere omkostningseffektiv indsats, som vurderes at have medvirket til at dæmpe aktivitetsudviklingen på botilbudsområdet.

På trods af de iværksatte tiltag er forvaltningens aktuelle vurdering, at der ikke kan forventes budgetoverholdelse på myndighedsbudgettet. Det er baggrunden for, at forvaltningen foreslår at fremsætte et budgetønske på myndighedsbudgettet, som vil blive politisk behandlet i forbindelse med budgetprocessen for 2026-2029.

Forventningen er baseret på aktuelle prognoser for myndighedsbudgettet, og skyldes både udviklingen i de gennemsnitlige enhedspriser på området og en forventet tilgang af sager fra bl.a. børneområdet, som de iværksatte udviklingstiltag ikke fuldt ud kan imødegå.

I relation til den aktuelle prognose er det vigtigt at være opmærksom på, at forudsigelser om fremtidige udviklinger på myndighedsbudgettet vil være forbundet med betydelig usikkerhed.

På udvalgsrådet 30.04.2025 suppleres sagen med et oplæg, hvor centrale elementer i analysen af udgifts- og aktivitetsudviklingen, og de iværksatte udviklingstiltag vil blive foldet yderligere ud. Oplægget er vedlagt som bilag 1.

Relateret behandling

Psykiatri- og Handicapudvalget 31.05.2023, punkt 5

Psykiatri- og Handicapudvalget 14.08.2023, punkt 1

Psykiatri- og Handicapudvalget 06.05.2024, punkt 2

Psykiatri- og Handicapudvalget 09.09.2024, punkt 4 og 5

Bilag

Bilag 1: Oplæg om status på udvikling af det specialiserede socialområde

Punkt 5: Afrapportering af klagesager fra Børne- og Kulturforvaltningen og Social- og Sundhedsforvaltningen for 2024

24-74-27.00.00-A26

Indstilling

Social- og Sundhedsforvaltningen forelægger sagen til orientering.

Beslutning

Sagen blev forelagt til orientering.

Gennemgang af sagen

Resumé

I denne udvalgssag forelægger Børne- og Kulturforvaltningen og Social- og Sundhedsforvaltningen den årlige afrapportering af klagesager for 2024. Ankestyrelsen afgjorde i alt 284 klagesager fra Gladsaxe Kommune i 2024, hvoraf 68 pct. blev stadfæstet, 10 pct. blev ændret og 22 pct. blev hjemvist. Dette giver en omgørelsesprocent på 32 pct., hvilket er på niveau med landsgennemsnittet på 31 pct. Der afrapporteres i sagen også klagesager behandlet af øvrige klageinstanser på Psykiatri- og Handicapudvalgets område.

Baggrund

De fælles retningslinjer for afrapportering af klagesager blev besluttet i Økonomiudvalget 08.10.2024, punkt 12. I bilag 1 er en tidsplan for de politiske afrapporteringer.

Økonomiudvalget besluttede at ændre kadencen for afrapportering af klagesager fra fire til én gang årligt i Social- og Sundhedsforvaltningen. For Børne- og Kulturudvalget besluttede Økonomiudvalget, at kadencen for afrapportering ændres fra fire til to gange årligt de næste to år, hvorefter der skal tages stilling til den fremtidige kadence.

Psykiatri- og Handicapudvalget forelægges i denne sag den årlige afrapportering af klager fra Ankestyrelsen og klager fra øvrige eksterne klageinstanser, fx Klagenævnet for Specialundervisningen og Folketingets Ombudsmand.

Afrapportering af klagesager behandlet af Ankestyrelsen i 2024

I bilag 2 er vedlagt et samlet overblik over klagesager behandlet af Ankestyrelsen i 2024 på beskæftigelses- og socialområdet. Klagesagerne er opdelt på lovparagraffer og fagudvalg.

I afrapporteringen henvises til fire forskellige kategorier af afgørelser:

- *Stadfæstet* betyder, at Ankestyrelsen er enig i kommunens afgørelse. Der sker ingen ændringer for borgeren, der har klaget.
- *Ændret* betyder, at Ankestyrelsen ændrer kommunens afgørelse.
- *Hjemvist* betyder, at kommunen skal genbehandle sagen og afgøre den på ny. Eksempelvis fordi sagen ikke har været tilstrækkelig oplyst.
- *Omgjorte sager* er en samlebetegnelse, der henviser til det samlede antal ændrede og hjemviste sager.
- *Omgørelsesprocent* er en opgørelse over antallet af omgjorte sager (ændrede og hjemviste) sammenholdt med det totale antal af klagesager behandlet i Ankestyrelsen i perioden. Det er centralt at bemærke, at omgørelsesprocenten ikke er udtryk for, hvor stor en andel af den samlede mængde afgørelser truffet i forvaltningen i perioden, der bliver omgjort, men alene forholder sig til omfanget af klager sendt til behandling i Ankestyrelsen.

Som det fremgår af bilag 2, afgjorde Ankestyrelsen i alt 284 klagesager fra Gladsaxe Kommune i 2024, hvoraf 192 (68 pct.) blev stadfæstet, 29 (10 pct.) blev ændret og 63 (22 pct.) blev hjemvist. Dette giver en omgørelsesprocent på 32 pct., hvilket er på niveau med landsgennemsnittet på 31 pct.

Klagesager behandlet af Ankestyrelsen på Psykiatri- og Handicapudvalgets område i 2024

På Psykiatri- og Handicapudvalgets område var der i alt 51 klagesager i 2024, hvoraf 40 (78 pct.) blev stadfæstet, 2 (4 pct.) blev ændret og 9 (18 pct.) blev hjemvist. Dette giver en omgørelsesprocent på 22 pct. Omgørelsesprocenten er faldet fra 38 pct. i 2023 til 22 pct. i 2024.

I bilag 3 er vedlagt et overblik over de 11 ændrede og hjemviste klagesager fra 2024 på Psykiatri- og Handicapudvalgets område med en kort beskrivelse af hver sag.

Nedenfor uddybes tendenser for de forskellige lovområder under Psykiatri- og Handicapudvalget.

I 2024 har Ankestyrelsen ændret to afgørelser vedrørende udvidet helbredstillæg til tandbehandling efter lov om social pension. Ændringen skyldes en ny principmeddelelse fra Ankestyrelsen fra marts 2024 om udvidet helbredstillæg til fast tandprotese. Principmeddelelsen har medført en ændret praksis i Ankestyrelsen, og derfor har kommunen også ændret afgørelsespraksis på området.

På aktivlovens område har Ankestyrelsen i 2024 i alt behandlet 26 sager om enkeltydelser, herunder dækning af udgifter til sygebehandling og flyttehjælp. Heraf er 23 sager stadfæstede, mens 3 sager er hjemvist, da sagerne ikke er tilstrækkeligt oplyst.

På servicelovens område har Ankestyrelsen i alt behandlet 22 sager i 2024, heraf er 16 stadfæstet og 6 hjemvist. De hjemviste klagesager vedrører socialpædagogisk støtte, midlertidigt botilbud, aktivitets- og samværstilbud samt dækning af nødvendige merudgifter. Der ses stadig et mønster i, at sager hjemvises af Ankestyrelsen med den begrundelse, at den faglige vurdering skal underbygges af flere faktuelle oplysninger. Der arbejdes derfor fortsat systematisk med at sikre, at sagerne oplyses tilstrækkeligt ud fra Ankestyrelsens krav til detaljeringsgrad.

De seneste år har der været igangsat en række målrettede tiltag for at nedbringe omgørelsesprocenten for klagesager efter serviceloven jf. Psykiatri- og Handicapudvalget 06.05.2024, punkt 4, Psykiatri- og Handicapudvalget 09.09.2024, punkt 6 og Byrådet 18.12.2024, punkt 19. Den målrettede indsats har medvirket til, at der på udvalgets område er sket en halvering i antallet af hjemviste sager efter serviceloven fra 12 i 2023 til 6 hjemviste sager i 2024.

Forvaltningen følger fortsat udviklingen i klagesager tæt og igangsætter løbende målrettede tiltag, hvis der er områder, hvor der er høje omgørelsesprocenter. Antallet af klagesager skal samtidig ses i forhold til det store antal afgørelser, der hvert år træffes på udvalgets område.

Afrapportering af klagesager fra øvrige eksterne klageinstanser

Vedrørende klagesager fra øvrige eksterne klageinstanser på Psykiatri- og Handicapudvalgets område i 2024 har tilsynet under Ankestyrelsen behandlet én henvendelse vedrørende Gladsaxe Kommune om det personrettede tilsyn for borger på botilbud. Ankestyrelsen fandt på baggrund af kommunens udtalelse ikke grundlag for at rejse en tilsynssag.

Der er på udvalgets område ikke behandlet sager i 2024 fra Folketingets Ombudsmand, Klagenævn for Specialundervisning eller Styrelsen for Patientklager.

Fokus på læring og kvalitetssikring af klagesager

Udover målrettede tiltag på områder med høje omgørelsesprocenter anvender forvaltningerne generelt forskellige tiltag i kvalitetssikring af afgørelser og klagesager.

Det gælder følgende procedurer:

- Sagsbehandler går i dialog med borgeren, så der er klarhed over, hvad det præcist er, borgeren gerne vil klage over.
- Når en borger klager, behandles klagen ofte af en anden sagsbehandler, så sagen ses med 'friske øjne', og sagerne kvalitetssikres til sidst af en leder eller medarbejder med særlig juridisk indsigt.
- Der følges årligt op på borgerrådgiverens anbefalinger til kommunen. Derudover inddrages borgerrådgiveren i borgersager, hvor samarbejdet er særligt komplekst eller udfordret.
- Kommunens jurister inddrages og tages med på råd i særligt komplekse sager.
- Myndighedsafdelingerne i kommunen har løbende dialog med Ankestyrelsen om relevante ændrede og hjemviste sager for at få uddybet Ankestyrelsens afgørelser og sikre læring af sagerne.
- Sagsbehandlerne uddannes løbende i principper for, hvordan 'den gode afgørelse' træffes og deltager i kurser om retssikkerhed, forvaltningsret og metoden 'Styrket Borgerkontakt'. I undervisningen bliver der uddraget viden af afgørelserne fra Ankestyrelsen.
- Der foretages løbende fagligt tilsyn med myndighedsopgaverne med henblik på at understøtte, at afgørelserne er korrekte og sagsbehandlingstider overholdes.

Relateret behandling

Psykiatri- og Handicapudvalget 06.05.2024, punkt 4

Psykiatri- og Handicapudvalget 09.09.2024, punkt 6

Økonomiudvalget 08.10.2024, punkt 12

Byrådet 18.12.2024, punkt 19

Bilag

Bilag 1: Tidsplan for afrapportering af klagesager

Bilag 2: Overblik over klagesager for 2024

Bilag 3: Oversigt over omgjorte sager

Punkt 6: Mundtlige meddelelser

21-30-00.22.04-P35

Meddelelse

Ingen.

Punkt 7: Lukket: Mundtlige meddelelser

21-30-00.22.04-P35

Punkt 8: Godkendelse

21-30-00.22.04-P35

Beslutning

Godkendt.